

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobců: a) N. B.
 b) U. A. B.

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**
 IČ 00007064
 Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného přezkum rozhodnutí 16. 11. 2017, OAM-136/ZA-ZA11-ZA05-2017,

takto:

I. Žaloba se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou namítali žalobci nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný rozhodl o jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) tak, že se žalobcům (dále jen „žalobce“) mezinárodní ochrana neuděluje.

1) **Obsah žalobních bodů**

2. Uvedl, že byl v řízení o udělení mezinárodní ochrany zkrácen na svých právech a měl za to, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 4, § 50 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a rovněž tak ust. § 12 a § 14 a zákona o azylu, a dále čl. 43 Listiny základních práv a svobod.
3. K důvodům své žádosti o udělení mezinárodní ochrany uvedl, že ji podal z důvodu obavy před pronásledováním pro uplatňování politických práv. Od roku 2009 je členem organizace Solfront a v roce 2010 vstoupil do organizace Dalga, která je předchůdkyní Azerbaijan Auroa Harakati, kam přestoupil v roce 2012. V rámci těchto organizací zpřístupňoval a překládal různé vzdělávací materiály v oblasti lidských práv a negativního vlivu duchovních. Diskutoval s mladými lidmi o politické situaci, organizoval různá setkání. Solfront byl tvořen mladými lidmi, během mítinků byli ti nejvíce aktivní zadrženi policií. Ta je následně při propuštění postupně vysazovala na silnici, aby byli nuceni se složitě dostat domů. Situace se začala přiostrhovat a policie začala zatýkat mladé lidi i za nesmyslné přestupky. Například v srpnu 2016 dva mladíci posprejovali sochu Hajdara Alijeva a byli odsouzeni za přechovávání narkotik. Manželka žalobce byla přes sociální síť napadána, protože byla členkou hnutí Nida a měla uvedené sprejery znát. Protože se cítili být ohroženi, odcestovali s manželkou na venkov do obce Sutepe, aby nebyli tolik viditelní. Ve vesnici byl žalobce napaden, protože nežil v souladu s islámem jako ostatní obyvatelé obce. Vytykali mu jeho oděv. Nahlásil to na policii, kde mu řekli, že pokud na pachatele ukáže, mohou je zatknout, jinak ne. Vyslovil přesvědčení, že muži, kteří ho napadli, byli vysláni policií. Mělo jít o způsob zastrašení. S manželkou se vrátil do Baku a rozhodli se účastnit mítinků dne 17. 9. na stadionu Mehsul. Policie jim zabavila transparenty. Mítinku se účastnili i tajní policisté, kteří vše natáčeli. Dva dny po mítinku byli žalobce a jeho manželka předvoláni na policii. Žalobce bili pěstmi do zad a stehy. Nadávali mu a vyptávali se na kontakty a jeho roli při organizaci mítinku. Po pěti hodinách byl žalobce propuštěn. Po této události se s manželkou rozhodli s politickými aktivitami přestat. V prosinci 2016 se začala plánovat olympiáda a muslimských zemí. Ázerbájdžán měl tuto akci financovat, s čímž nesouhlasil. S manželkou protestovali formou vylepování samolepek. Nejspíše je zachytil kamerový systém, protože byli dne 19. 12. opakovaně předvoláváni na policii, kdy žalobce opět zbili. Vyzvali jej, aby zaplatil úplatek za propuštění. Jeho otec přijel a policii úplatek zaplatil. Tento incident vedl ke zhoršení stavu těhotné manželky. Bylo jim doporučeno změnit prostředí a vycestoval do zahraničí. Letěli do Maďarska, kdy se dověděli, že jsou ve vlasti hledáni. Den poté jim rodina sdělila, že policie přišla k nim do bytu a zabavila jim mnoho osobních věcí. Z toho důvodu se rozhodli požádat o azyl.
4. Žalobce vyslovila přesvědčení, že mu náleží azyl z politických důvodů podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, odkázala přitom na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č.j. 2 Azs 45/2008 – 67, dle něhož ust. § 12 písm. a) zákona o azylu musí být vykládáno souladně s čl. 43 Listiny základních práv a svobod a její celkovou systematikou. Dále odkázal na čl. 10 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 (dále jen „kvalifikační směrnice“) podle něhož při posouzení otázky, zda má žadatel odůvodněnou obavu z pronásledování, není důležité, zda žadatel skutečně má rasové, náboženské, národnostní, sociální nebo politické charakteristické rysy, které vedou k pronásledování, jestliže původce pronásledování tyto rysy žadateli připisuje. Dovodil tedy, že postačí, když původci pronásledování politické charakteristické rysy žalobci připisují.

5. Žalobce nesouhlasil s názory žalovaného vyslovenými v odůvodnění napadeného rozhodnutí, dle nichž popsané incidenty svojí závažností nedosahují míry intenzity, kterou by bylo možné označit za pronásledování. Odkázal přitom na ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu. Dále na čl. 9 odst. 1 kvalifikační směrnice, v němž se uvádí, že jednání bude pronásledováním, pokud jde o závažné porušení základních lidských práv souběhem různých opatření, včetně porušování lidských práv a které je dostatečně závažné k tomu, aby postihlo jednotlivce způsobem podobným uvedenému v písmenu a). V odst. 2 dále poskytuje demonstrativní výčet jednání, která mohou být považována za pronásledování. K pronásledování se rovněž vyjádřil Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 14. 6. 2012, č.j. 6 Azs 4/2012-67, v němž uvedl, že správní orgán i soudy jsou povinny posuzovat, zda v případě žadatele o mezinárodní ochranu nebyly naplněny azylové důvody i v situaci, kdy v zemi svého původu čelil sérii ústrků, které samostatně nedosahovaly takové intenzity či systematickosti, aby je bylo možno považovat za azylově relevantní, avšak které požadované intenzity mohou dosahovat teprve ve svém souhrnu (takzvané pronásledování na kumulativním základě). Upozornil, že Ázerbájdžán je nedemokratickým státem, jehož hodnocení demokracie je dle zprávy Freedom House 6,93 bodů (7=nejméně demokratická). Dále odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2007, č.j. 1 Azs 40/2007-129. V této souvislosti konstatoval, že protiprávní jednání policie vůči jeho osobě dosáhlo intenzity pronásledování podle zákona o azylu. Na podporu svého tvrzení odkázal na informace o zemi původu, a to na zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu lidských práv v Ázerbájdžánu za rok 2016 ze dne 3. 3. 2017. Podle této zprávy ústava a trestní zákoník zakazují mučení a jiné kruté nelidské ponižující zacházení, přesto k takovému jednání nadále dochází ze strany bezpečnostních složek. Pracovní skupina OSN pro svévolné zadržování hlásila příjem velkého počtu prohlášení od zadržených o mučení a špatném zacházení. Jednalo se o současné nebo bývalé zadržené mladistvé, ženy a muže. Ti popsali, že jim byla přikládána v hlavě pistole, byli těžce biti, někdy to trvalo několik hodin, byl na ně činěn psychický nátlak, hrozba fyzického i sexuálního zneužívání, jakož i ohrožení zatčením členů rodiny. Ačkoliv ústava zaručuje nezávislost soudnictví, soudy nefungovaly nezávisle na exekutivě. Soudnictví zůstalo velmi zkorumpované a neefektivní. Podle zprávy Amnesty International o stavu lidských práv za rok 2016 v Ázerbájdžánu ze dne 22. 2. 2017 byli zastánci lidských práv, novinářů, politických a náboženských vůdců i nadále svévolně zadržováni. Dále upozornil na zprávu Freedom House o občanských a politických právech v Ázerbájdžánu za rok 2016 ze dne 29. 3. 2017 a zprávu Human Rights Watch o lidských právech v Ázerbájdžánu za rok 2016 ze dne 12. 1. 2017. Z nich dovodil, že probíhá rozsáhlé zneužívání pravomocí ze strany bezpečnostních složek, které se dopouštějí mučení, nelidského ponižujícího zacházení, a to při zadržení nebo v celách. Vládní strana restriktivně postupuje proti novinářům, opozičním členům politických stran. Dochází k obtěžování a fyzickému napadání členů rodiny. Soudy neposkytují právo na spravedlivý proces a nejsou schopny postihovat trestné činy bezpečnostních složek.
6. Žalobce se domníval, že naplnil všechna kritéria do udělení azylu, stejně tak i pro doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu, neboť byl v zemi původu pronásledován pro uplatňování politických práv. Při návratu do země mu hrozí vážná újma, a to nelidské a ponižující zacházení ze strany státních orgánů. Hrozba špatného zacházení je pro něho reálná už z toho důvodu, že po jeho odjezdu byla u něho provedena domovní prohlídka a policie mu zabavila jeho osobní věci. Má za to, že

žalovaný nezohlednil hrozbu pronásledování při návratu do země původu, a tím porušil princip non refoulement.

2) Vyjádření žalovaného

7. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že popírá oprávněnost námitek uvedených žalobcem a současně s nimi nesouhlasí, neboť neprokazují, že by porušil některé ustanovení správního řádu či zákona o azylu. Žalovaný odkázal na obsah správního spisu, zejména na vlastní žádost o udělení mezinárodní ochrany, výpovědi žalobce, informace o zemi původu, které považuje v daném případě za zcela dostatečné a na vydané rozhodnutí ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, jako správního orgánu, který postupoval v souladu se zákonem o azylu a jednotlivými ustanoveními správního řádu, a proto na rozdíl od žalobce nepovažuje napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné či nezákonné. Správní orgán zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu správního řízení sdělil a opatřil si potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. V srpnu 2016 měl být žalobce pořezán neznámými muži na venkově, v září 2016 měl být na 5 hodin zadržován na policejní stanici a bit v souvislosti s účastí na demonstraci a konečně byl opět zadržen a fyzicky napaden v prosinci 2016 v souvislosti s vylepováním nálepek proti státnímu financování sportovní akce. V případě návratu do země původu se obává opětovného jednání státních orgánů vůči jeho osobě. Je však třeba konstatovat, že žalobce byl vždy ze zadržení po několika hodinách propuštěn na svobodu, i když jednání policistů vůči jeho osobě během tohoto úkonu je zavrženíhodné, avšak ještě nedosahuje takové míry a intenzity závažnosti, aby toto mohlo být podřazeno pod pojem pronásledování či ohrožení vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu. Je pravdou, že v Ázerbájdžánu v oblasti dodržování lidských práv není vše na požadované úrovni, avšak každou žádost o udělení mezinárodní ochrany je třeba posuzovat individuálně, přičemž ve věci žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany žalovaný neshledal důvod pro vydání kladného rozhodnutí. Skutečnost, že žalobci v případě návratu do Ázerbájdžánu žádné pronásledování či reálné ohrožení vážnou újmu nehrozí, svědčí také fakt, že ode dne 19. 12. 2016 do dne 6. 2. 2017 pobýval v zemi původu bez jakýchkoli obtíží, nadto zemi původu opustil legálně, bez problémů. V souvislosti s pořezáním žalobce osobami šíitského vyznání islámu je možno uvést, že pokud žalobce není schopen označit pachatele činu, policisté skutečně nemohou konkrétní osobu obvinít. Dle názoru žalovaného, žalobce ani jeho nezletilá dcera nebyli v průběhu správního řízení zkráceni na svých právech, přičemž nesplňují podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany.

3) Jednání před soudem

8. Při nařízeném jednání žalobce upozornil na nebezpečí Ázerbájdžánu, které hrozí jeho občanů ve formě falešných obvinění buď za přechovávání drog nebo pro daňové úniky. Dále vzpomenul svého kamaráda, K. A., s kterým cestoval a současně se účastnil i protestních akcí a který v srpnu roku 2016 požádal o azyl USA a jeho žádosti bylo vyhověno díky podpoře, kterou mu žalobce dopisem poskytl. Tento dopis předložil soudu jako důkaz. Dále upozornil, že původně se svojí manželkou neplánovali, že by v České republice požádali o azylu, neboť vycestování jim bylo doporučeno psychologem manželky. Měl za to, že ostatní žadatelé o azyl jsou pouze ekonomičtí žadatelé a zdůraznil přitom, že pozice jeho samotného i manželky v azylovém řízení je odlišná.

Českou republiku si vybral proto, že chce žít v klidu. Po celou dobu jeho dětství, studia a dalšího života mu společnost dávala najevo, že k nim nepatří. Ve své zemi původu tak měl dva nepřátele, a to jednak stát a jednak samotnou společnost. Je stále nucen dělat to, co nechce. I v České republice je jeho život omezený, a to již po dobu dvou let. Nemůže vlastnit žádné nemovitosti, nemůže studovat, cestovat a každé tři měsíce si v Kostelci nad Orlicí musí vyřizovat vízum. Ostatní žadatelé o azyl mu přitom vyhrožují. Dále uvedl, že pozornost by soud měl věnovat i další osobě a to R. H., který byl nezákonně zatčen a předtím s ním žalobce šest let spolupracoval. Žije v nejistotě, zda uvedená osoba jej při uvěznění falešně neobvinila. Ze samotného zatčení Ázerbájdžánu má žalobce velké obavy, a to na základě zkušeností jeho známých a přátel, kteří se vrátili ze zahraniční a poté byli policií okamžitě zatčeni. Žalobce zdůraznil, že soud by měl přihlédnout k individuálním podmínkám jeho samotného i jeho rodiny. Uvedl, že jejich odchodem z Ázerbájdžánu se vlastně rozpadla jejich široká rodina, z čehož dovodil, že pokud by k opuštění Ázerbájdžánu neměli závažný důvod, tak by určitě takový rozpad nedopustili. Žádá o zajištění základních lidských práv jeho samotného i jeho rodiny, neboť nechce, aby jejich dítě žilo ve společnosti, kde převažuje násilí (násilí na lidech i na zvířatech). Zdůraznil, že v České republice si nedovedeme představit, jak těžký život v Ázerbájdžánu je.

9. Pověřená pracovnice žalovaného při nařízeném jednání odkázala na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí a rovněž na písemné vyjádření. Konstatovala, že námitky žalobce vznesené při tomto jednání jdou nad rámec žaloby i správního řízení, avšak ani tyto skutečnosti nedosahují té intenzity, kterou má na mysli zákon o azylu. Upozornila, že žalobce se svojí manželkou bez problémů opustil svoji vlast a v jeho případě došlo pouze k drobným incidentům. Vyjádření žalobce k tomu, co se odehrálo v zemi původu po jejich odjezdu, považovala za pouhé spekulace. Dále upozornila, že azylové důvody nelze odvíjet od azylového oprávnění jiné osoby a dále uvedla, že v USA postupují podle jiné právní úpravy, než jakou je Česká republika vázána. Zdůraznila, že žalovaný podrobně zkoumal všechny skutečnosti, které žalobce sdělil a jeho současný přednes označila za spekulativní. Připomněla, že žalobce byl po zadržení policií vždy v krátké době následně propuštěn ani nikdy nedošlo k jeho zatčení. Dnes argumentuje tzv. negativní argumentací, na kterou však správní orgán nemůže nalézt odpověď. Dále upozornila, že žalobcem vzpomínané příkoří v Ázerbájdžánu nelze v žádném případě shledat ve zprávách, které si žalovaný opatřil, nicméně připustila, že podmínky, které panují v Ázerbájdžánu, jsou pro jejich obyvatele často nehumánní.

4) Projednání věci krajským soudem

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
11. Z obsahu správního spisu je zřejmé, že žalobce dne 22. 2. 2017 poskytl údaje k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice a sdělil, že se narodil na území dnešní Ázerbájdžánské republiky, je občanem Ázerbájdžánu a hlásí se k ázerbájdžánské národnosti. Hovoří tureckým, ázerbajdžánským a ruským jazykem. Je ateista. Od roku 2009 je členem mládežnické organizace Solfront, od roku 2012 pak i členem organizace Azerbaijan Auropa Harekati. Je ženatý, v průběhu řízení se mu narodila dcera. Před vycestováním z vlasti žil v Baku, odkud vycestoval letecky do Budapešti a odtud autem

do Prahy. Cestoval s maďarským vízem. Již dříve v Evropě pobýval mezi dubnem a srpnem 2014. Přijel do Nizozemska na české turistické vízum a požádal tam o azyl kvůli vojenské službě. V Nizozemsku nebyl spokojený s podmínkami a chováním vůči němu, a proto odcestoval do České republiky, kde se pokoušel vyřídit si povolení k pobytu. Protože se mezitím situace ve vlasti zlepšila, vrátil se. Další víza či povolení k pobytu neměl. Po zmíněné žádosti v Nizozemí se nyní jedná o jeho druhou žádost o mezinárodní ochranu. Svůj zdravotní stav označil za dobrý. Uvedl, že původně nepřijel s úmyslem o mezinárodní ochranu žádat, ale jeho myšlení a politické přesvědčení je v rozporu se situací v jeho vlasti, kde byl pronásledován policií. Několikrát mu a jeho manželce bylo vyhrožováno. Ti, kteří se v Ázerbájdžánu zajímají o politiku, jsou ohroženi pronásledováním. Jeho manželka, v té době těhotná, musela kvůli vyhrožování vyhledat psychologickou pomoc.

12. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem proveden dne 22. 2. 2017 za přítomnosti tlumočnice tureckého jazyka. Uvedl, že v Ázerbájdžánu bydlel se svojí manželkou v bytě, který byl pořízen na hypotéku otce. Rodiče a mladší bratr na adrese stále žijí. Ve vlasti studoval obor Britská studia na Ázerbájdžánské univerzitě jazyků. Pracoval na různých místech, dostal se na pozici inspektora pro migraci, ale po měsíci odešel, protože nesouhlasil se státním systémem. Rovněž pracoval jako organizátor pro turistickou firmu. S manželkou založili firmu, předváděli ruční práce, organizovali různé výstavy. Pro malý zisk ji však museli zrušit. V roce 2014 žádal o mezinárodní ochranu v Nizozemsku, protože měl v letech 2012 a 2013 zkušenost s výkonem vojenské služby. Zažil velmi špatné podmínky, nedostatečnou zdravotní péči. Když v březnu 2014 začali mobilizovat již dříve odvedené vojáky v záloze, rozhodl se, že vycestuje. Poté, co se vojenská situace v Ázerbájdžánu uklidnila, rozhodl se vrátit zpět. Po návratu měl potíže najít práci. Začal se zajímat o politiku, sdružovat se s mládeží. Od roku 2009 je členem organizace Solfront a v roce 2010 mu nabídli vstoupit do organizace Dalga. V rámci těchto organizací zpřístupňoval a překládal různé vzdělávací materiály v oblasti lidských práv a negativního vlivu duchovních. Diskutoval s mladými lidmi o politické situaci, organizoval různá setkání. Během mítinku byli ti nejvíce aktivní zadrženi policií. Ta je následně při propuštění postupně vysazovala na silnici, aby byli nuceni složitě se dostávat domů. Situace se eskalovalo v lednu 2012 a v březnu 2013, kdy proběhly velké procesní akce proti úmrtím v rámci vojenské služby. Žalobce od září 2012 do září 2013 vykonával vojenskou službu a politicky aktivní být nemohl, v roce 2014 byl zaneprázdněn zdravotními potížemi, musel aktivity omezit. V roce 2015 žádné potíže neměl. V roce 2016 začal být vztah s jeho manželkou vážný a rozhodli se neriskovat a neprovokovat. Situace se ale začala přirostřovat a policie začala zatýkat mladé lidi i za nesmyslné přestupky. Například v srpnu 2016 dva mladíci posprejovali sochu Hajdara Alijeva a byli odsouzeni za přechovávání narkotik. Manželka žalobce byla na sociálních sítích napadána, protože byla členkou hnutí Nida a měla údajně tyto sprejery znát. Protože se žalobce s manželkou cítili ohroženi, odstěhovali se na venkov. Byli zde ovšem nápadní tím, že nežili v souladu s islámem jako ostatní obyvatelé obce. Dne 10. 8. 2016 se žalobce dostal v této vesnici do potyčky se dvěma muži, kteří mu vytýkali jeho oděv. Poté, co se ohradil, ho pořezali na noze. Druhý den incident nahlásil na policii, ta však sdělila, že pokud na pachatele ukáže, mohou je zatknout, jinak ne. Žalobce byl přesvědčen, že muži, kteří jej napadli, byli vysláni policií. Mělo jít o způsob zastrašení. Následně se žalobce s manželkou vrátili do Baku a rozhodli se zúčastnit mítinku dne 17. 9. na stadionu v Mehsul. Policie jim zabavila transparenty. Mítinku se účastnili i tajní

policisté, kteří vše natáčeli. Dva dny po mítinku byli žalobce a jeho manželka předvoláni na policii. Žalobce bili pěstmi do zad a stehy. Nadávali mu a vyptávali se na kontakty a jeho roli při organizaci mítinku. Po pěti hodinách byl žalobce propuštěn. Po této události se s manželkou rozhodli s politickými aktivitami přestat. V prosinci 2016 se začala plánovat olympiáda muslimských zemí. Ázerbájdžán měl tuto akci financovat, s čímž nesouhlasil. S manželkou protestovali formou vylepování samolepek. Nejspíše je zachytil kamerový systém, protože byli dne 19. 12. opakovaně předvoláváni na policii, kdy žalobce opět zbili. Vyzvali jej, aby zaplatil úplatek za propuštění. Jeho otec přijel a policii úplatek zaplatil. Tento incident vedl ke zhoršení stavu těhotné manželky. Bylo jim doporučeno změnit prostředí a vycestoval do zahraničí. Letěli do Maďarska, kdy se dověděli, že jsou ve vlasti hledáni. Den poté jim rodina sdělila, že policie přišla k nim do bytu a zabavila jim mnoho osobních věcí. Dále žalobce uvedl, že je v kontaktu s příbuznými, kteří zůstali ve vlasti, ale pouze sporadicky. V případě jeho návratu do vlasti by dle jeho názoru byla situace horší, než v roce 2014. Neumí si představit, co by se s ním stalo. Domnívá se, že by jej zadrželi, protože jim policie zabavila věci. Vycestoval bez problémů, neví však, zda to byla náhoda nebo jejich jména nebyla zadána do systému. Na podporu svých tvrzení předložil v průběhu pohovoru tři písemnosti.

13. Dne 12. 5. 2017, jak dále vyplynulo v průběhu správního řízení, podal žalobce žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice jménem jeho novorozené dcery, U. A. B. a to za účelem sloučení rodiny.
14. Dále je z průběhu správního řízení zřejmé, že na podporu svých tvrzení žalobce doložil v dne 22. 2. 2017, dne 14. 3. 2017 a dne 11. 10. 2017 písemné důkazy, a to vytisknuté letáčky, které roznášel v prosinci 2016, dopis ze strany organizace Azerbaijan Avrupa Harakati, ocenění ze strany organizace Dalga, informace z médií a nevládních organizací o situaci v Ázerbájdžánu a článek o úmrtí ve vězení a o únosu ázerbájdžánského aktivisty z Gruzie.
15. V průběhu správního řízení bylo objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je obava z policie v souvislosti s jeho politickými aktivitami i aktivitami jeho manželky.
16. Krajský soud posoudil postup žalovaného a na něj navazující žalobní námitky z pohledu jednotlivých ustanovení zákona o azylu a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
18. Z obsahu předloženého správního spisu vyplývá, že žalovaný se případem žalobce a jeho dcery podrobně zabýval, posuzoval jejich azylový příběh na základě výpovědí žalobce učiněných v řízení o mezinárodní ochraně a na základě uvedených informací o zemi původu. Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že správní řízení netrpí vytýkanými vadami, napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem. Výčet důvodů pro udělení azylu uvedených v § 12 zákona o azylu je taxativní a nelze jej rozšiřovat o důvody další.

19. Krajský soud z průběhu správního řízení zjistil, že žalovaný při posouzení žádosti o azyl žalobce a jeho dcery vycházel z výpovědi žalobce, doložených materiálů a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení, dotýkajících se politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Ze správního řízení je patrné, že žalovaný vzal v úvahu veškeré důkazy žalobcem navrhované a pokud některé důkazy neopatřil překladem, pak odůvodnil, proč tak učinil (str. 4 a 5 napadeného rozhodnutí).
20. Krajský soud dospěl po posouzení uvedených důkazů ve shodě s názorem žalovaného k závěru, že žalobce neuvedl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu, za níž by byl pronásledován. Na straně 4 a 5 napadeného rozhodnutí žalovaný shrnul na základě předložených důkazů činnost žalobce odvíjející se od jeho členství v organizacích Azerbaijan Auropa Harakati, Solfront a Dalga Ganclar Harakatindan, dále jeho podíl na tvorbě vzdělávacích materiálů v oblasti lidských práv a náboženství a účast na mítincích a protestních akcích. Konstatoval jeho zadržení policií a uvedl, že v rámci těchto aktivit nedošlo k závažnému zásahu do osobní integrity žalobce. Vyslovil přesvědčení, že incidenty a problémy v daném období nemají přímou souvislost s vycestováním žalobce a podáním žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Jakkoliv bylo možno považovat zadržení žalobce na policii v souvislosti s jeho účastí na mítincích a roznášením letáků za nepříjemné, nedá se dle žalovaného hovořit o situaci, která by svou závažností dosáhla míry pronásledování. S tímto názorem se krajský soud ztotožňuje. Dále rovněž přisvědčuje názoru, že vzhledem k tomu, že se dcera žalobce narodila na území České republiky, není důvodné o aplikaci ust. § 12 písm. a) zákona o azylu vůbec uvažovat. Žalovaný tak neshledal důvod, proč by se státní orgány v zemi původu měly o žalobce zajímat, neboť z ničeho nelze dovodit, že by žalobce byl ve své vlasti významným aktivistou či politicky výrazně exponovanou osobností.
21. Ve správním řízení dle názoru krajského soudu nebylo rovněž prokázáno, že by žalobce mohl mít důvodné obavy z pronásledování z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů, tedy z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu nebo že by mu takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Ze správního řízení totiž vyplynulo, že žalobce neuvedl, že by měl ve své vlasti jakékoliv potíže z důvodu své rasy, pohlaví, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině. Lze se totiž přiklonit k názoru, že žalobce nebyl ve vlasti pronásledován. Jeho obava tudíž není podložena a žalovaný měl za to, že při návratu do země původu mu takové pronásledování ani nehrozí. Potíže, které ve vlasti měl, nedosáhly takové úrovně, aby je za pronásledování bylo možné označit. Zemi původu opustil bez jakýchkoliv problémů legálně letecky. Poslední problém s policií měla mít v roce 2012, poté k žádným potížím až do září roku 2016 vystaven nebyl. Pozici žalobce hodnotil žalovaný i na základě informací nevládních organizací a konstatoval, že v Ázerbájdžánu je velice problematická situace zejména z pohledu nevládních organizací, médií, ochránců lidských práv, novinářů, obecně osob vystupujících proti režimu. Avšak skutečnost, že v této zemi existuje ne zcela demokratický režim, který pošlapává lidská práva, ještě neznamena, že kterýkoliv občan takové země je tomuto negativnímu vlivu přímo nebo zprostředkovaně vystaven. Pouhá skutečnost, že pochází z této země, nesplňuje podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. S tímto názorem se krajský soud ztotožňuje.

22. Ze správního řízení j rovněž zřejmé, že žalovaný posoudil všechny výpovědi žalobkyně ve vzájemných souvislostech. Správní orgán se s žalobcem uvedenými důvody podrobně vypořádal na straně 5 až 7 napadeného rozhodnutí. Krajský soud na jeho závěry v plném rozsahu odkazuje. Názor žalovaného, že důvodem žádosti žalobce o mezinárodní ochranu byla snaha o legalizaci jeho dalšího pobytu, lze proto považovat za příléhavý.
23. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu žalobci dle § 13 a 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který sice zohledňuje rodinné vazby, ale uplatňuje se toliko vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce ani jeho dcery shledán zákonný podklad, neboť nejsou rodinnými příslušníky azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo 14 uvedeného zákona.
24. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
25. Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z týchž skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. K otázce jeho udělení se opakovaně vyjadřoval i Nejvyšší správní soud. Lze tak jistě odkázat na jeho rozhodnutí č. j. 2 Azs 8/2004-55 ze dne 11. 3. 2004, v němž se podává: *„Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládáných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“.* Ze správního řízení je zřejmé, že správní orgán při posouzení námitek žalobce vycházel jak z jeho výpovědí, tak i jím doložených materiálů, a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu. Tyto podklady pak konstatoval a hodnotil na straně 10 a 11 napadeného rozhodnutí, kde poznamenal, že žalobci bylo umožněno v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu se s těmito podklady seznámit, vyjádřit se k nim a případně navrhnout důkazy další. Žalobce této možnosti využil. Na podporu svých tvrzení doložil vytisknuté letáčky v ázerbajdžánském jazyce, které roznášel v prosinci 2016, doporučující dopis ze strany organizace Azerbaijan Avrupa Harakati, informace z médií a nevládních organizací o situace v Ázerbájdžánu a články o úmrtí ve vězení a únosu ázerbajdžánského aktivisty z Gruzie. Tyto důkazy žalovaný na str. 11 napadeného rozhodnutí zhodnotil se závěrem, že je nelze považovat za důkazy,

které by mohly hrát při posouzení žádosti žalobce klíčovou roli. Krajský soud se s tímto názorem ztotožnil.

26. Krajský soud dále z průběhu správního řízení zjistil, že správní orgán postupoval dle § 28 zákona o azylu a zkoumal, nesplňuje-li žalobce důvody k udělení tzv. doplňkové ochrany tak, jak je upravena v ust. § 14a a § 14b zákona o azylu.
27. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
28. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části rozhodnutí (str. 11 až 14) žalovaný vycházel jak z informací od žalobce, tak z informací získaných v průběhu správního řízení, které lze označit za transparentní, objektivní a aktuální v době vydání žalobou napadeného rozhodnutí a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobci hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Žalovaný se z pohledu doplňkové ochrany opětovně zabýval všemi žalobcem tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, uvedl, že v době rozhodování o žádosti žalobce se nevyskytly žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobci hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma. Žalovaný se rovněž na straně 9 napadeného rozhodnutí zabýval otázkou, zda žalobci nebo jeho dceři hrozí v případě návratu vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti nebo nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení. Krajský soud se přiklonil k jeho závěru, že takové nebezpečí žalobci a jeho dceři nehrozí. Souhlasil rovněž s názorem, že ze skutečností, že v některé zemi panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, nelze rozhodně vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou státními orgány pronásledováni ve smyslu zákona o azylu či mezinárodních právních předpisů. Je rovněž zřejmé, že každou žádost je nutno posuzovat individuálně a důvody pro doplňkovou ochranu lze shledat pouze tam, kde nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení reálně a bezprostředně po návratu do vlasti hrozí, nikoliv tam, kde vůbec nastat nemusí, anebo může nastat jedině v případě přidružení se jiných okolností nebo skutečností, které však nelze dopředu předjímat. Žalovaný opíral své závěry o informace o zemi původu, které si v rámci správního řízení opatřil. Tyto důkazy pak podrobně rozebral na straně 13 napadeného rozhodnutí a krajský soud se s hodnocením informací z těchto důkazů zjištěných ztotožňuje.

29. Krajský soud se rovněž přiklonil k názoru žalovaného, že z výpovědi žalobce ani z evidence žadatelů o udělení mezinárodní ochrany v České republice ani ze zjištění správního orgánu učiněných v průběhu správního řízení nevyplynulo, že by v České republice byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobkyně ve smyslu ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu. Žalobce tedy nesplňoval důvody pro udělení doplňkové ochrany dle tohoto ustanovení.
30. Krajský soud velice pečlivě zvažoval jednotlivá tvrzení žalobce podložená důkazy v listinné podobě. V žádném případě nezpochybňuje, že žalobce byl členem organizací, jejichž program byl částečně politický a že se účastnil jejich jménem různých mítinků. Tato jeho činnost však nedosahovala takové intenzity, aby v jeho případě bylo možno hovořit o pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) a b) zákona o azylu.
31. Krajský soud přitom chápe, že nastalá situace je pro žalobce i jeho blízkou rodinu tíživá, nicméně musí konstatovat, že zákonná úprava stanovená zákonem o azylu mu neumožňuje, aby jeho žádosti na zrušení žalobou napadeného rozhodnutí mohl vyhovět. Je přitom známo, že situace v Ázerbájdžánu je pro jeho občany tíživá, avšak pouhá možnost špatného zacházení nemůže sama o sobě způsobit porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Ze skutečnosti, že v některé zemi panuje problematická situace v oblasti ochrany lidských práv, nelze rozhodně obecně vyvozovat, že všichni obyvatelé této země jsou jejími státními orgány pronásledováni ve smyslu zákona o azylu. Krajský soud dospěl k závěru, že v případě návratu žalobce a jeho dcery do země původu jim nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí. Azylové důvody nebyly soudem shledány ani na základě důkazů předkládaných žalobcem v průběhu správního i soudního řízení.
32. Ze shora uvedených důvodů krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
33. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovaný však náklady řízení nepožadoval, proto soud nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Hradci Králové dne 20. prosince 2018

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně